

**Uchwała Nr /2022
Rady Miasta Siemianowic Śląskich**

z dnia ..... 2022 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2022 r. poz 559 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz 1119 z późn. zm.) art. 10. ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.)

Rada Miasta Siemianowic Śląskich

uchwała:

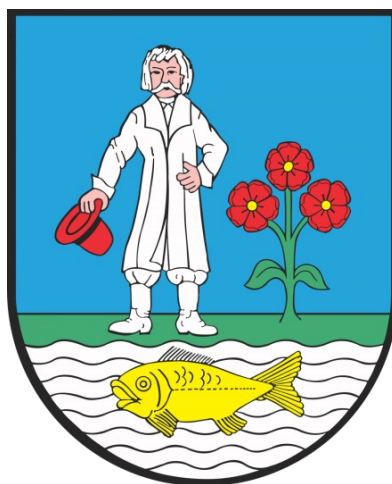
§ 1. Przyjąć Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siemianowice Śląskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr /2022
Rady Miasta Siemianowic Śląskich
z dnia ..... 2022 r.

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2024

Siemianowice Śląskie marzec 2022 r.

SPIS TREŚCI

Rozdział I	Wstęp	str.3
Rozdział II	Diagnoza	str.5
Rozdział III	Przesłanki realizacji Programu	str.8
Rozdział IV	Beneficjenci Programu	str.8
Rozdział V	Cele i Zadania Programu	str.11
Rozdział VI	Podstawowe pojęcia – Terminologia	str.15
Rozdział VII	Diagnoza	str.17
Rozdział VIII	Adresaci Programu	str.27
Rozdział IX	Główne czynniki wspierające realizację zadań programu	str.28
Rozdział X	Cele Programu	str.28
Rozdział XI	Zadania Programu	str.29
Rozdział XII	Realizatorzy Programu	str.32
Rozdział XIII	Uzależnienia Behawioralne	str.32
Rozdział XIV	Monitoring i ewaluacja Programu	str.33
Rozdział XV	Postanowienia końcowe	str.34

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022 - 2024

Rozdział I - Wstęp

Problem uzależnienia – w szczególności alkoholizm niesie za sobą poważne zagrożenia dla zdrowia publicznego. Problemy społeczne wywołane przez nadużywanie alkoholu i substancji psychoaktywnych mają znaczenie szczególne z uwagi na ich rozmiar, złożoność, koszty społeczne i ekonomiczne. Negatywne skutki związane z uzależnieniem można zaobserwować w wielu obszarach życia społecznego. Nową grupą uzależnień psychicznych są uzależnienia behawioralne, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia. Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są: zakupoholizm, patologiczny hazard, kompulsywne objadanie się, uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych, fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego, sieciaholizm – uzależnienie od użytkowania sieci internetowej, uzależnienie od używania kart płatniczych. Uzależnienie od narkotyków jest problemem wieloaspektowym. Oddziałuje na samego uzależnionego, niszcząc jego zdrowie, na jego rodzinę, ale także w szerszym ujęciu na całe społeczeństwo.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki uzależnień. Zadania Programu są w dużej mierze kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych. Miejski Program jest realizacją zadań samorządu lokalnego oraz wpisuje się w politykę Państwa. Stanowi równocześnie podstawę do praktycznej realizacji zadań własnych gminy i priorytetów wynikających z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program opracowany został przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie, przy współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich w oparciu o bieżące informacje uzyskane z Komendy Miejskiej Policji, Szpitala Miejskiego Sp. z o.o., Samodzielnego Publicznego Zakładu Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Przychodni Pedagogiczno – Psychologicznej, Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej nr 1, Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich. Program stanowi załącznik do uchwały Rady Miasta Siemianowice Śląskich. Ponadto w 2021 r na zlecenie Urzędu Miasta została opracowana Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych obejmująca podstawowe problemy społeczne związane min. z używaniem legalnych i nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie miasta Siemianowice Śląskie.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w mieście Siemianowice Śląskie wśród dwóch grup reprezentujących lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy miasta
- 2) uczniowie szkół

Badania obejmowały mieszkańców Siemianowic Śląskich, którzy ukończyli 18 rok życia. Respondenci byli informowali o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie. Wśród uczniów biorących udział w badaniu, większość kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 16-18 lat (38%) oraz 12-13 lat (35%). Co czwarta osoba była w wieku 14-15 lat (27%).

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 2%). Pomoc osobom uzależnionym nie może więc ograniczać się do bezpośredniego działania z osobą uzależnioną, ale ma zmniejszać negatywne skutki uzależnień dla całego społeczeństwa. Wyeksponowana w Programie została działalność edukacyjna, której celem ma być uświadomienie młodym mieszkańcom gminy, jak szkodliwe są używki oraz wykształcenie w nich właściwych postaw społecznych. Niezmiernie istotne jest również wzmacnianie pozycji rodziny poprzez działania edukacyjne i realizację przedsięwzięć profilaktycznych, mających na celu integrację i wskazanie sposobu spędzania czasu wolnego w sposób wolny od używek. Polityka społeczna gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom ukierunkowana jest w szczególności na budowanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień poprzez:

- 1) systematyczny rozwój działań profilaktycznych (informacyjnych i edukacyjnych),
- 2) wspieranie i zabezpieczanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, ochronę przed przemocą domową.
- 3) zapewnienie profesjonalnych form pomocy dzieciom w szczególności wychowującym się w rodzinach z problemem uzależnień.
- 4) wspieranie sektora pozarządowego, instytucji i środowisk lokalnych oraz współpracę z nimi.

Realizatorami Programu są zarówno jednostki publiczne, jak też podmioty należące do sektora pozarządowego.

Program w swych założeniach jest spójny z następującymi aktami prawnymi:

- Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz 1119 z późn. zm.)
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.)
- Ustawą z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1672 z późn. zm.)
- Ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.)
- Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249)
- Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021 - 2025
- Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego 2017 - 2022

- Program przeciwdziałania uzależnieniom w województwie śląskim na lata 2021 - 2030

A. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W 2020 roku wydano następujące zezwolenia:

1. poza miejscem sprzedaży (sklepy) 2. w miejscu sprzedaży(lokalne gastronomiczne)

1. do 4,5% (oraz piwo)	2. od 4,5% do 18% (za wyj. piwa)	3. pow. 18%	4. razem	5. do 4,5% (oraz piwo)	6. od 4,5% do 18% (za wyj. piwa)	7. pow. 18%	8. razem	9. ogółem (suma kolumn 4-8)
10	10	9	29	13	11	14	38	67

1) jednorazowe zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych – 2

2) organizacja imprez - 2

W 2021 roku wydano następujące zezwolenia:

1. poza miejscem sprzedaży (sklepy) 2. w miejscu sprzedaży(lokalne gastronomiczne)

1. do 4,5% (oraz piwo)	2. od 4,5% do 18% (za wyj. piwa)	3. pow. 18%	4. razem	5. do 4,5% (oraz piwo)	6. od 4,5% do 18% (za wyj. piwa)	7. pow. 18%	8. razem	9. ogółem (suma kolumn 4-8)
50	43	44	137	20	11	9	40	177

1) jednorazowe zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych – 3

2) organizacja imprez -0

Rozdział II. Diagnoza:

W celu przeprowadzenia diagnozy, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie zlecił przeprowadzenie badań ankietowych dotyczących lokalnych zagrożeń społecznych. Badania zostały przeprowadzone w siemianowickich placówkach oświatowych, wśród 1178 uczniów w wieku 12-18 lat oraz wśród 1501 dorosłych mieszkańców Siemianowic Śląskich.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym,
- zagadnienia związane ze spożyciem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia.

Poniżej prezentujemy odpowiedzi mieszkańców Siemianowic Śląskich

Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? - korelacja ze względu na szkołę

<i>Odpowiedź</i>	<i>szkoła podstawowa</i>	<i>szkoła ponadpodstawowa</i>
nigdy w życiu nie piłem/am alkoholu	78%	29%
piłem/am jednokrotnie	10%	14%
piłem/am kilka razy	8%	32%
piłem/am wiele razy	2%	19%
piję alkohol regularnie	3%	6%

W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
mniej niż 10 lat	11%	55
11-13 lat	24%	118
14-16 lat	53%	264
17-18 lat	12%	61

Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	51%	252
1 – 2 razy	26%	130
3 – 4 razy	9%	44
5 – 7 razy	4%	18
więcej niż 7 razy	10%	51

Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
piwo	83%	415
wino	61%	304
szampan	60%	299
wódka	58%	290
likier, nalewka	39%	194
whisky	36%	182
inny	9%	46

Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nie miałem/am przykrych doświadczeń	80%	394
kłótnia lub bójka	10%	50
problemy w rodzinie	9%	45
wypadek lub uszkodzenie ciała	8%	38
pogorszenie relacji koleżeńskich	7%	35
problemy z Policją	7%	34
problemy finansowe	4%	19
inne	4%	18
problemy w szkole	3%	13

W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
ktoś mnie poczęstował	53%	263
rodzice dali mi spróbować	37%	184
kupiłem/am sobie sam/a	33%	166
poprosiłem/am kogoś o kupno	26%	129
dostałem/am od starszych kolegów	21%	103
podkrałem/am rodzicom	12%	61
inne, jakie?	8%	41

Dorośli mieszkańcy Siemianowic Śląskich:

Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
wino	54%	615
piwo	48%	543
wódka	20%	223
whisky	17%	194
likiery	14%	153
nalewki	8%	94
alkohol własnej roboty	6%	65
inne	2%	23

Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
1-2	63%	704
3-4	23%	261
5-7	10%	115
8-10	2%	24
11-13 i więcej	1%	15

Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nigdy mi się to nie zdarzyło	89%	1 005
raz mi się to zdarzyło	6%	64
zdarza mi się to sporadycznie	3%	38
zdarza mi się to często	2%	23

Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nigdy mi się to nie zdarzyło	90%	1 023
raz mi się to zdarzyło	6%	72
zdarza mi się to sporadycznie	3%	29
zdarza mi się to często	1%	10

Rozdział III. Przestanki realizacji Programu

Uzależnienie od alkoholu jest najczęstszym problemem społecznym i dotyczy każdej grupy wiekowej. Przy profilaktyce i leczeniu powinny ściśle współpracować instytucje, organizacje i kluby zajmujące się rehabilitacją. W ramach Programu są podejmowane działania dostosowane do specyfiki środowiska lokalnego i ukierunkowane na największą grupę osób. Profilaktyka jest promocją zdrowego trybu życia, bez uzależnień.

Rozdział IV. Beneficjenci Programu

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu dotyczą swoimi skutkami znaczną część społeczeństwa, dlatego Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii adresowany jest do mieszkańców miasta Siemianowice Śląskie, którzy w swoim codziennym życiu stykają się z problemem alkoholowym oraz jego

konsekwencjami, a także do wszystkich, którzy są zainteresowani tą problematyką, w szczególności dzieci i młodzieży szkolnej, osób uzależnionych od alkoholu, członków rodzin osób z problemem alkoholowym.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. zaopiniowała pozytywnie 62 wnioski. Wnioski dotyczyły wydania zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie miasta Siemianowice Śląskie w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, określonych w Uchwale nr 53/2003 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 27 lutego 2003 r., zmienionej Uchwałą nr 613/2018 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 14 czerwca 2018 r.

W 2021 roku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło:

- 46 wniosków o skierowanie osób na leczenie odwykowe.

a) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich, prowadzi działalność o charakterze interwencyjnym ale ponadto oferuje mieszkańcom miasta wsparcie w zakresie profilaktyki alkoholowej – należy przez to rozumieć poradnictwo i psychoedukację. Wsparcie to dotyczy klientów korzystających z pomocy w formie ambulatoryjnej (psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej) ale także osób mieszkających w hostelu OIK. W ramach pomocy pracownicy Ośrodka starają się ocenić zagrożenie i ryzyko wystąpienia problemu alkoholowego wśród zgłaszających się osób, zwiększać świadomość na temat uzależnienia, wskazywać kierunki działań (także przekierowanie do instytucji specjalizujących się w tym obszarze, m.in. SPZTUiW w Siemianowicach Śląskich) oraz promować zdrowy styl życia rozumiany jako alternatywę i ochronę przed ewentualnym zagrożeniem uzależnienia od alkoholu.

W 2020 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich przyjął w ramach profilaktyki uzależnień od alkoholu – 5 osób

W 2021 roku – 6 osób

b) Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich to miejsce, w którym uzyskać można pomoc terapeutyczną i psychologiczną w zakresie:

- uzależnień od alkoholu, narkotyków i dopalaczy, leków, hazardu, zachowań seksualnych (osobne programy terapii dla kobiet i mężczyzn), nowych technologii (telefon, komputer, gry, media społecznościowe), zakupów i zaciągania kredytów i innych. Możliwość terapii w ramach otwartego oddziału leczenia uzależnień.

- programu ograniczania picia alkoholu dla osób, które z różnych przyczyn nie są gotowe do podjęcia pełnej abstynencji.

- rozbudowanej oferty dla członków rodzin osób uzależnionych (współuzależnionych)

- rozbudowanej oferty Dorosłych Dzieci Alkoholików i Dysfunkcyjnych Rodzin.

Pracownicy przeszkoleni są i realizują programy profilaktyczne w zakresie uzależnień.

Dla wszystkich korzystających z pomocy umożliwione jest wsparcie pracownika socjalnego, prawnika, doradcy finansowego, lekarzy specjalistów - psychiatrów oraz seksuologa,

a także specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy”.

W 2021 roku Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich udzielił porad osobom uzależnionym od alkoholu – 5.417 (porady instruktora terapii, sesje indywidualne, spotkania grupowe, porady lekarskie),

- osoby przyjęte do leczenia odwykowego z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu – 239 osób,
- pacjenci z rozpoznaniem współuzależnienia – członkowie rodzin/bliskich osób uzależnionych (rozpoznanie F43.2 wg klasyfikacji ICD-10) – 232 osób.

c) Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Szafran” w Siemianowicach Śląskich,

Stowarzyszenie trzeźwościowe, którego celem jest prowadzenie działalności na rzecz ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, działające na rzecz moralnego i psychicznego zdrowia rodziny. Z działalności Stowarzyszenia mogą korzystać wszystkie chętne osoby, które interesuje trzeźwe spędzenie wolnego czasu.

Działania to:

- prowadzenie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla mieszkańców Siemianowic Śląskich, w którym można skorzystać z bezpłatnych porad prawnika i konsultacji terapeutycznych,
- prowadzenie Grupy Wsparcia,
- organizowanie spotkań informacyjno-edukacyjnych dla młodzieży, w zakresie następstw używania alkoholu oraz promocji trzeźwego stylu życia,
- prowadzenie Świetlicy Środowiskowej dla dzieci i młodzieży,
- Stowarzyszenie współpracuje z innymi Klubami Abstynenckimi z województwa śląskiego,
- organizowane są warsztaty wspierające dla członków Stowarzyszenia i ich rodzin,
- organizowane są zajęcia rekreacyjne, kulturalne, sportowe i integracyjne pozwalające spędzać wolny czas w atmosferze trzeźwości.

Stowarzyszenie „Szafran” to nie tylko działania na rzecz swoich członków ale także na rzecz społeczności lokalnej oraz uczestniczy w miejskich inicjatywach np. industriada, Dni Siemianowic czy festyny, na których zawsze wystawione jest stoisko informacyjne oraz prowadzone są animacje dla dzieci.

Stowarzyszenie współpracuje z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny: MOPS, Komenda Miejska Policji, Ośrodek Kuratorski, Placówka Opiekuńczo Wychowawcza w Siemianowicach Śląskich, Urząd Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przedszkole nr 10, pedagodzy szkolni, kuratorzy społeczni i zawodowi.

W swojej działalności Stowarzyszenie systematycznie dąży do realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych a także do tego aby Stowarzyszenie postrzegane było jako wizytówka Siemianowic Śląskich.

.

d) Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym i ich Rodzinom w Chorzowie – z terenu miasta Siemianowice Śląskie przewieziono w 2020 r. – 1017 osób, w tym kobiet 125, mężczyzn 892.

W 2021 r. przewieziono 906 osób, w tym kobiet 114, mężczyzn 792.

Izba Wytrzeźwień w Sosnowcu - z terenu miasta Siemianowice Śląskie przewieziono w 2021 r. - 14 osób

e) Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich w 2021 roku odnotowała:

- ogółem 432 zdarzenia drogowe, w tym:

15 wypadków drogowych (18 osób rannych),

417 kolizji drogowych,

6 zdarzeń, w których uczestnicy znajdowali się pod wpływem alkoholu.

Funkcjonariusze KMP Siemianowice Śląskie ujawnili -191 kierujących pojazdami pod działaniem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu,

w tym:

59 kierujących pojazdami mechanicznymi,

127 kierujących innymi pojazdami, z czego 13 kierujących pod wpływem środków działających podobnie do alkoholu.

W zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa na drogach miasta Siemianowice Śląskie policjanci Wydziału Ruchu Drogowego przeprowadzili 12.871 badań na zawartość alkoholu uczestników ruchu drogowego, będącymi na wyposażeniu urządzeniami do badania trzeźwości oraz wykonali 45 badania narkotestami. W wyniku podjętych działań ujawnili, oraz wyeliminowali z dalszej jazdy, 191 kierujących pojazdami pod działaniem alkoholu lub środków podobnie działających do alkoholu. Funkcjonariusze WRD w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku ujawnili 32 przypadki kierowania pojazdami przez osoby posiadające sądowe zakazy, jak również ujawniono 24 kierujących nie stosujących się do decyzji właściwego organu, który wydał decyzje o cofnięciu uprawnień do kierowania. Ponadto ujawniono 171 przypadków kierowania pojazdami bez uprawnień do kierowania pojazdami.

Rozdział V Cele i Zadania Programu.

1. Cele i zadania programu realizowane będą poprzez pracę w n/w obszarach:

- profilaktyka uniwersalna – adresowana do wszystkich mieszkańców Siemianowic Śląskich,
- profilaktyka selektywna – adresowana do jednostek lub grup o podwyższonym ryzyku występowania problemu uzależnień,
- profilaktyka wskazana,
- terapia

2. Cel główny będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych :

1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Działania:

- a) pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- b) prowadzenie punktów informacyjno – konsultacyjnych dla osób uzależnionych
- c) prowadzenie programów dla osób uzależnionych.

Mierniki:

- a) liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych,
- b) liczba prowadzonych punktów informacyjno – konsultacyjnych,
- c) liczba prowadzonych programów.

2) Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej**Działania :**

- a) podejmowanie czynności, zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu poprzez:
  - przyjmowanie do Komisji zgłoszeń osób nadużywających alkoholu,
  - kierowanie na badania celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
  - kierowanie do Sądu Rejonowego wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- b) wspieranie działalności poradniczej (psychologicznej i prawnej), prowadzonej w szczególności przez organizacje pozarządowe, adresowanej do członków rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu i przemocy w rodzinie,
- c) udzielanie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- d) wspieranie działań i zajęć terapeutycznych, grup wsparcia dla osób uzależnionych,

Mierniki:

- a) liczba osób korzystających z grup terapeutycznych dla osób współuzależnionych,
- b) liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- c) liczba osób którym, udzielono schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych.**Działania:**

- a) dofinansowanie realizacji na terenie siemianowickich placówek oświatowych, kulturalnych i pomocy społecznej, programów profilaktycznych, również w zakresie przemocy i agresji, dla dzieci, młodzieży i ich rodziców oraz zajęć edukacyjno – informacyjnych,
- b) tworzenie możliwości spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez:
  - dofinansowanie i finansowanie programów profilaktyczno - edukacyjnych, imprez sportowych i kulturalnych w ramach programów związanych z profilaktyką przeciwalkoholową,
  - finansowanie wypoczynku letniego i zimowego o charakterze profilaktycznym, przeznaczonego dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych alkoholizmem,
  - dofinansowanie budowy i modernizacji boisk sportowych oraz placów zabaw,
  - doposażenie obiektów sportowych w sprzęt sportowy oraz dofinansowanie zawodów sportowych promujących sportowy i trzeźwy styl życia wśród dzieci i młodzieży,
- c) wspieranie działalności świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych na terenie miasta poprzez:

- zakup materiałów i pomocy dla dzieci ze świetlic,
- zaopatrywanie, w miarę potrzeby, w materiały edukacyjne i szkoleniowe, dotyczące problematyki alkoholizmu i przemocy w rodzinie,
- działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.

- d) wspieranie działalności edukacyjnej i informacyjnej adresowanej do kobiet w ciąży,
- e) współorganizowanie i dofinansowanie imprez i konkursów (np. zakup nagród), udział w kampaniach promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny tryb życia,
- f) organizacja imprez dla dzieci i ich rodzin z okazji Dnia Dziecka, Mikołaja, organizacja Wigilii dla osób zagrożonych chorobą alkoholową i przemocą w rodzinie,

Mierniki:

- a) liczba odbiorców programów profilaktycznych,
- b) liczba palcówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
- c) liczba dzieci uczestniczących w zajęciach placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
- d) ilość dzieci biorących udział w koloniach letnich z programem socjoterapeutycznym,
- e) liczba nowo utworzonych obiektów sportowych, świetlic.

4) Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń w działaniach związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przemocą w rodzinie.

Działania :

- a) dofinansowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, realizującego Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- b) współdziałanie na szczeblu miejskim z instytucjami państwowymi, jednostkami samorządowymi i podmiotami sektora pozarządowego w zakresie problematyki przemocy w rodzinie,
- c) wspomaganie inicjatyw grup samopomocowych, klubów i stowarzyszeń abstynenckich,
- d) wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez dofinansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny,
- e) dofinansowanie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich,
- f) wspieranie zatrudnienia socjalnego, poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,
- g) dofinansowanie szkoleń pracowników w obszarze profilaktyki uzależnień.

Mierniki:

- a) liczba podpisanych umów na realizację zadań publicznych w ramach programu,
- b) liczba przeprowadzonych szkoleń.

3. Bezpieczeństwo i porządek publiczny .

Działania:

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dbając o realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zamierza

osiągnąć powyższy cel poprzez:

- ścisłą współpracę, Straży Miejskiej, Komendy Miejskiej Policji, Urzędu Miasta, Prokuratury Rejonowej oraz Służby Kuratorskiej w zakresie:

1) przyjmowania, rozpatrywania wniosków powyższych instytucji o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,

2) poprawy bezpieczeństwa drogowego poprzez zakup alkotestów do badań trzeźwości kierowców,

3) akcji profilaktycznych w placówkach handlowych, prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy.

4) Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982 roku - art 40 ust. 1 (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) „ Osoby w stanie nietrzeźwości, które swoim zachowaniem dają powód do zgorznięcia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób, mogą zostać doprowadzone do izby wytrzeźwień lub placówki, podmiotu leczniczego albo do miejsca zamieszkania lub pobytu”.

Mierniki:

- ilość złożonych wniosków do Sądu Rejonowego o wydanie postanowienia o zastosowanie leczenia odwykowego,

- kontrola wydawanych postanowień na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

Działania:

1) udzielanie dotacji na wsparcie realizacji przez podmioty sektora pozarządowego zadań wynikających z Programu,

2) dofinansowanie zadań wynikających z Programu, realizowanych przez jednostki publiczne,

3) udzielanie świadczeń i organizacja profilaktyki na rzecz osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu oraz osób nietrzeźwych z terenu miasta Siemianowic Śląskich,

4) finansowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich, w szczególności:

a) wynagrodzeń za czynności biegłych, wydających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

b) opłat sądowych za wnioski o orzeczenie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego, kierowane przez Komisję do Sądu Rejonowego,

c) wynagrodzeń członków Komisji za udział w posiedzeniach,

d) udziału członków Komisji w szkoleniach i konferencjach.

Mierniki:

- ilość podpisanych umów na udzielenie dotacji,

- ilość szkoleń,

- ilość posiedzeń Komisji.

5. Działania: Podejmowanie interwencji oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w związku z naruszeniem art. 13¹ i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021r. Poz 1119 z późn. zm.)

Mierniki:

- ilość złożonych wniosków do Sądu Rejonowego

6. Kształtowanie polityki sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta poprzez współpracę Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z:

- Wydziałem Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie,
- Komendą Miejską Policji Siemianowice Śląskie,
- Strażą Miejską Siemianowice Śląskie w zakresie:

Działania:

- 1) opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- 2) wnioskowania o cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 3) kontroli przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
- 4) nieprzekroczenia ustalonej liczby punktów sprzedaży na terenie miasta,
- 5) prowadzenia kampanii na temat szkodliwości spożywania alkoholu w punktach i miejscach sprzedaży.

Mierniki:

- ilość cofniętych zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- monitoring ustalonej liczby punktów sprzedaży na terenie miasta,

B. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

Rozdział VI PODSTAWOWE POJĘCIA – TERMINOLOGIA

Wyjaśnienie podstawowych pojęć:

1) Definicja uzależnienia:¹ „dla określenia zespołu uzależnienia (uzależnienie) często stosowane są terminy: lekomania, narkomania, toksykomania, chemiozależność, lekozależność, nałóg. Uzależnienie jest to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi, które były charakterystyczne dla danej osoby.

Jest to zespół określonych objawów i zachowań, wywołanych nieodpartym pragnieniem przyjmowania substancji psychoaktywnych (głód psychiczny).

Uzależnienie może rozwinąć się w wyniku używania substancji psychoaktywnych. Uzależnienie jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie. Uzależniony, nawet gdy nie przyjmuje substancji psychoaktywnych, to do końca życia pozostaje osobą uzależnioną. Uzależnienie jest przewlekłą chorobą centralnego układu nerwowego, która charakteryzuje się okresami remisji (abstynencji) i nawrotów. Uzależnienie

¹ <http://www.kbpn.gov.pl/portals?id=112213>, [dostęp: 30.01.2019].

prowadzi do powstania wielu szkód, m. in.: somatycznych, psychicznych, społecznych. Uzależnienie często kończy się śmiercią z powodu następstw zdrowotnych. Osoby uzależnione powinny się leczyć”.

2) Narkotyki² - „substancja psychoaktywna, środek odurzający, używka – to określenia o podobnym znaczeniu stosowane wymiennie w języku potocznym. W medycynie, psychologii aktualnie obowiązującym nazewnictwem jest substancja psychoaktywna”.

W medycynie „narkotykami” określa się te substancje psychoaktywne, które działają m.in. przeciwbólowo poprzez określone receptory mózgowe (opiodowe). Z kolei pojęcie narkomanii wywodzi się od słowa „narcos” co oznacza odurzenie, senność, uśpienie.

Substancje psychoaktywne:

- a) wpływają na centralny układ nerwowy
- b) przyjmowane są w celu doznania przyjemności, zmiany świadomości, uzyskania określonego nastoju, przeżycia ekstremalnych doznań
- c) wpływają na organizm człowieka powodując w różnym stopniu zmiany psychiczne (np. euforię, zmieniony odbiór rzeczywistości, iluzje, omamy, zaburzenia pamięci) oraz fizyczne (np. wzrost ciśnienia krwi, przyspieszenie tętna, pobudzenie)
- d) przewlekłe przyjmowane mogą prowadzić do uzależnienia, które często nazywane też jest narkomanią czy toksykomanią
- e) mają pochodzenie naturalne lub syntetyczne
- f) często, szczególnie w publikacjach popularnych są dzielone na tzw. narkotyki miękkie (jako bezpieczne, mało szkodliwe) oraz twarde (niebezpieczne, groźne). Za „narkotyk miękkiej” uznawana jest np. marihuana. Określenia te są mylące, nieprawdziwe, dają złudne poczucie bezpieczeństwa np. przy stosowaniu marihuany.”

W Polsce obowiązuje podział substancji psychoaktywnych na trzy główne grupy:

- alkohol, opiaty, leki uspokajające i nasenne (działające głównie rozluźniająco, uspokajająco, nasennie)
- kanabinoles i inne substancje halucynogenne, lotne rozpuszczalniki (działające głównie euforycznie, powodujące omamy, urojenia)
- kokaina i inne substancje stymulujące, nikotyna (działające pobudzająco, podwyższające nastrój)

Klasyfikacja substancji psychoaktywnych

W Polsce od 1992 r. obowiązuje Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD - 10). Wśród substancji psychoaktywnych wyodrębniono szereg grup, przyjmując jako kryteria podziału:

- powszechność stosowania

² <http://www.kbpn.gov.pl/portals?id=112184>, [dostęp: 30.01.2019].

- powodowanie problemów zdrowotnych oraz społecznych
- sposób przyjmowania

Klasyfikacja ICD - 10 wyróżnia zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane przyjmowaniem następujących substancji psychoaktywnych:

- alkoholu
- opiatów
- kanabinoli
- leków uspokajających i nasennych
- kokainy
- innych niż kokaina substancji stymulujących, w tym kofeiny
- substancji halucynogennych
- tytoniu
- lotnych rozpuszczalników
- używaniem kilku substancji psychoaktywnych lub innych substancji niż wyżej wymienione

Rozdział VII DIAGNOZA

Dane dotyczące zjawiska problemu narkomanii w Polsce.

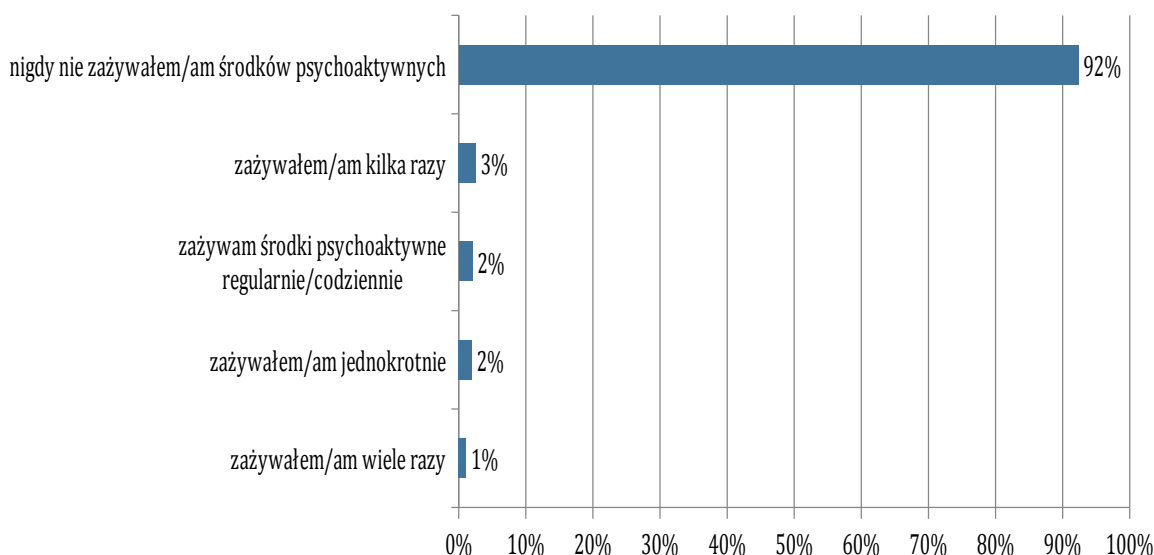
Wyniki badań z lat 2018/2019 dotyczące skali używania substancji psychoaktywnych w populacji generalnej wykazały, że odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano w Polsce na poziomie 79,9%, podczas, gdy w przypadku narkotyków odsetek wynosił 5,4% (dane dla osób w wieku 15 – 64 lata). W 18 krajach zarejestrowano wyższe wskaźniki używania nielegalnych substancji psychoaktywnych niż w Polsce. Najwyższe rozpowszechnienie używania narkotyków odnotowano w Hiszpanii (11,9% w 2017 r.), Holandii (11,8% w 2018 r.), Francji (11,4% w 2017 r.). Są to kraje, gdzie dane dotyczące używania narkotyków w ciągu ostatniego roku wskazują, że jest co najmniej dwa razy wyższe niż w Polsce. Niższy odsetek rozpowszechniania używania odnotowano na Cyprze (2,2% w 2016 r.) oraz na Węgrzech 2,3%. Według badań przeprowadzonych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Kantor Polska z 2018 r. w populacji generalnej marihuana była najczęściej używanym narkotykiem z odsetkiem 12,1%. Do zażywania przyznało się 7,8% badanych w wieku 15-34 lat. Natomiast w całej badanej populacji (15-64 lata) wyższy odsetek odnotowano wśród mężczyzn – 16,4% niż wśród kobiet – 7,7%, w przypadku wskaźnika używania kiedykolwiek w życiu. Drugą substancją, z powodu której osoby podejmowały leczenie, jest amfetamina. Do zażywania amfetaminy w 2020 roku przyznało się 1,4% badanych w wieku 15 – 34 lat. Wskaźnik jest wyższy

wśród mężczyzn niż kobiet.

Diagnoza przeprowadzona wśród uczniów

W dzisiejszych czasach nielegalne substancje psychoaktywne są dla nastolatków stosunkowo łatwo dostępne. Jak wynika z deklaracji uczniów, zdobycie marihuany lub haszyszu byłoby bardzo łatwe lub dosyć łatwe dla 35,3% uczniów 15-16 letnich. Na łatwość zdobycia amfetaminy wskazał prawie co szósty uczeń, a dopalaczy co piąty. Młodzi ludzie sięgają po środki psychoaktywne między innymi z ciekawości, nieumiejętności poradzenia sobie z problemami, chęci zaimponowania w towarzystwie, czy też ze względu na chęć lepszej zabawy. Powodów może być wiele, a motywy takiego zachowania często mają złożony charakter. Bazując na uzyskanych wynikach badań ogólnopolskich można stwierdzić, że bezpośredni kontakt z marihuaną lub haszyszem miał 1 na 5 uczniów, amfetaminą 4,2% badanej młodzieży, natomiast leki przeciwbólowe w celu odurzania się przyjmowało 6,6% ankietowanych³. Choć skala używania narkotyków i dopalaczy jest nieporównywalnie mniejsza niż alkoholu i tytoniu, po substancje te sięga wiele młodych ludzi. Zjawisko to stanowi nie lada wyzwanie profilaktyczne ze względu na związane z nim wielopłaszczyznowe konsekwencje.

W związku z diagnozą obszarów dotyczących zażywania narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych, respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. 8% uczniów przyznało się do sięgnięcia po środki psychoaktywne, w tym 2% zażywało je jednokrotnie, kolejne 2% osób stwierdziło, że zażywa środki psychoaktywne regularnie/codziennie, 3% wskazało na kilka razy, natomiast 1% uczniów zadeklarował, że zażywał je wiele razy. Dane w tym zakresie przedstawia wykres.

Rozpatrując tą kwestię z podziałem na szkoły można zauważyć, że środki psychoaktywne częściej

³ Sierosławski J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną*, raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 roku, Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD, Warszawa 2020.

zażywali uczniowie szkół ponadpodstawowych (12%), wśród których największa część grupy robiła to kilka razy (5%). Po tego typu substancje sięgnęło 4% uczniów szkół podstawowych, w tym 2% zadeklarowało zażywanie substancji psychoaktywnych regularnie/codziennie.

Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? - korelacja ze względu na szkołę

<i>Odpowiedź</i>	<i>szkoła podstawowa</i>	<i>szkoła ponadpodstawowa</i>
nigdy nie zażywałem/am środków psychoaktywnych	96%	88%
zażywałem/am jednokrotnie	1%	3%
zażywałem/am kilka razy	0%	5%
zażywałem/am wiele razy	0%	2%
zażywam środki psychoaktywne regularnie/codziennie	2%	2%

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że uczniowie ze szkół podstawowych częściej w omawianym okresie sięgali po substancje psychoaktywne (68%), wśród których 48% zadeklarowało, że zażywało je więcej niż 10 razy, 12% uczniów - 3-4 razy, a 8% osób - 5-10 razy. Po środki psychoaktywne sięgnęło 42% uczniów ze szkół ponadpodstawowych, a połowa z nich wskazała na 1-2 razy (21%). 11% osób zażywało substancje psychoaktywne więcej niż 10 razy, 8% - 3-4 razy, a 2% - 5-10 razy.

Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? - korelacja ze względu na szkołę

<i>Odpowiedź</i>	<i>szkoła podstawowa</i>	<i>szkoła ponadpodstawowa</i>
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy w ciągu ostatnich 30 dni	32%	58%
1 – 2 razy	0%	21%
3 – 4 razy	12%	8%
5 – 10 razy	8%	2%
więcej niż 10 razy	48%	11%

Podczas realizacji badań, określony został również wiek inicjacji narkotykowej uczniów, którzy mieli kontakt z tego typu substancjami. 18 respondentów przyznało, że po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne sięgnęło po raz pierwszy mając mniej niż 10 lat (20%), 14 osób miało wówczas 11-13 lat (16%), 43 osoby były w wieku 14-16 lat (48%), natomiast 14 uczniów wskazało na 17-18 lat (16%).

Ile miałeś/aś lat, kiedy po raz pierwszy zażyłeś/aś jakieś narkotyki/ dopalacze/ inne środki psychoaktywne?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
mniej niż 10 lat	20%	18
11-13 lat	16%	14
14-16 lat	48%	43
17-18 lat	16%	14

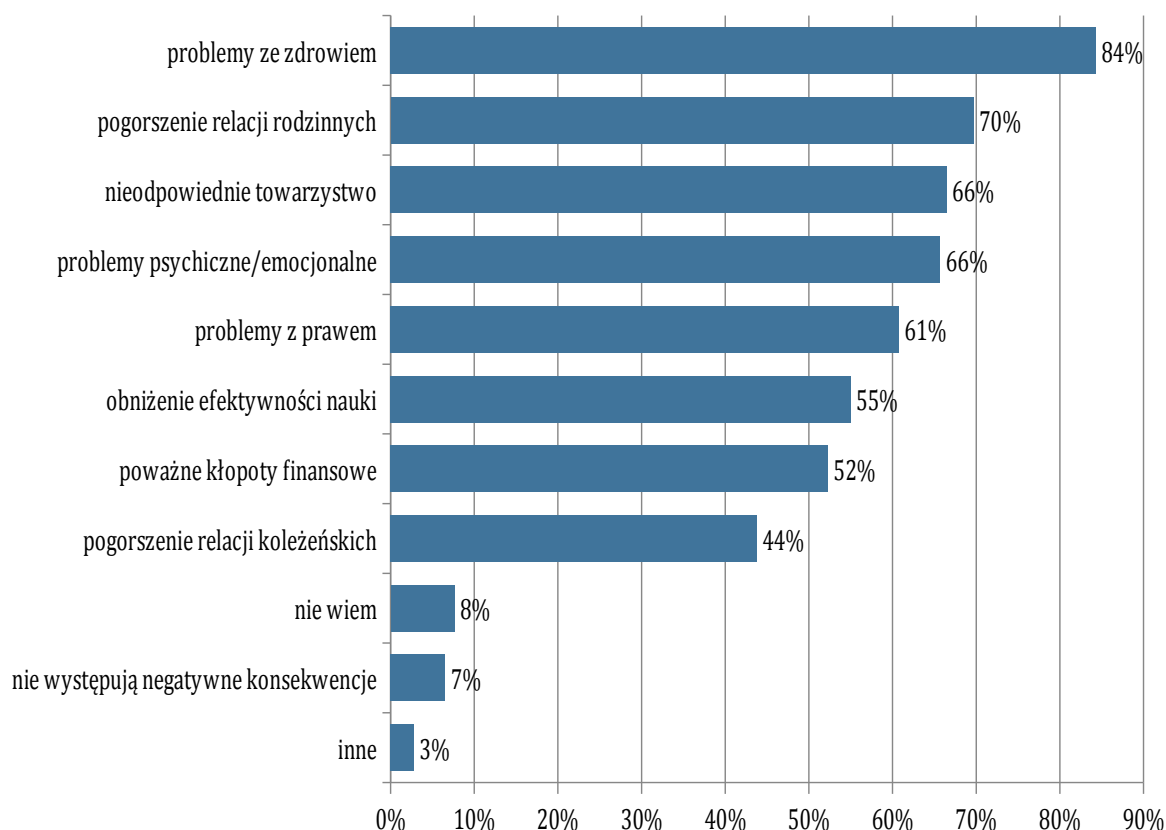
Uczniowie, którzy spożywali substancje psychoaktywne zostali także poproszeni o określenie, od kogo je otrzymali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że większość dostała je od kolegi/koleżanki (47 osób, tj. 53%) lub brała je wspólnie, w grupie przyjaciół (42 osoby, tj. 47%). 23 osoby kupiły środki psychoaktywne od kolegi (26%), 22 uczniów stwierdziło, że nie wie skąd były powyższe substancje (25%), 19 respondentów kupiło je od obcej osoby (21%), co piąta osoba dostała je od kogoś, kogo znało ze słyszenia, ale nie osobiście (18 osób, tj. 20%). Na otrzymanie ich od starszego brata lub siostry wskazało 16 osób (18%), kolejne 16 osób kupiło je od kogoś znanego ze słyszenia, ale nie osobiście (18%). Część osób dostała środki psychoaktywne od obcej osoby (17%), otrzymało je nieświadomie (13%) lub kupiło przez Internet (12%). Wśród odpowiedzi „inne” zawarto bliżej nieokreślone osoby/miejsca.

Skąd wzięteś(ęłaś) tę substancję?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
dostałem/am od kolegi/koleżanki	53%	47
braliśmy to wspólnie, w grupie przyjaciół	47%	42
kupiłem/am od kolegi	26%	23
nie wiem	25%	22
kupiłem/am od obcej osoby	21%	19
dostałem/am od kogoś, kogo znałem/am ze słyszenia, ale nie osobiście	20%	18
dostałem/am od starszego brata lub siostry	18%	16
kupiłem/am od kogoś znanego mi ze słyszenia, ale nie osobiście	18%	16
dostałem/am od obcej osoby	17%	15
otrzymałem/am ją nieświadomie (bez mojej zgody)	15%	13
inne	13%	12
kupiłem/am przez Internet	12%	11

Respondenci mieli możliwość wielokrotnego wyboru odpowiedzi

Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z zazywaniem alkoholu?

Respondenci mieli możliwość wielokrotnego wyboru odpowiedzi

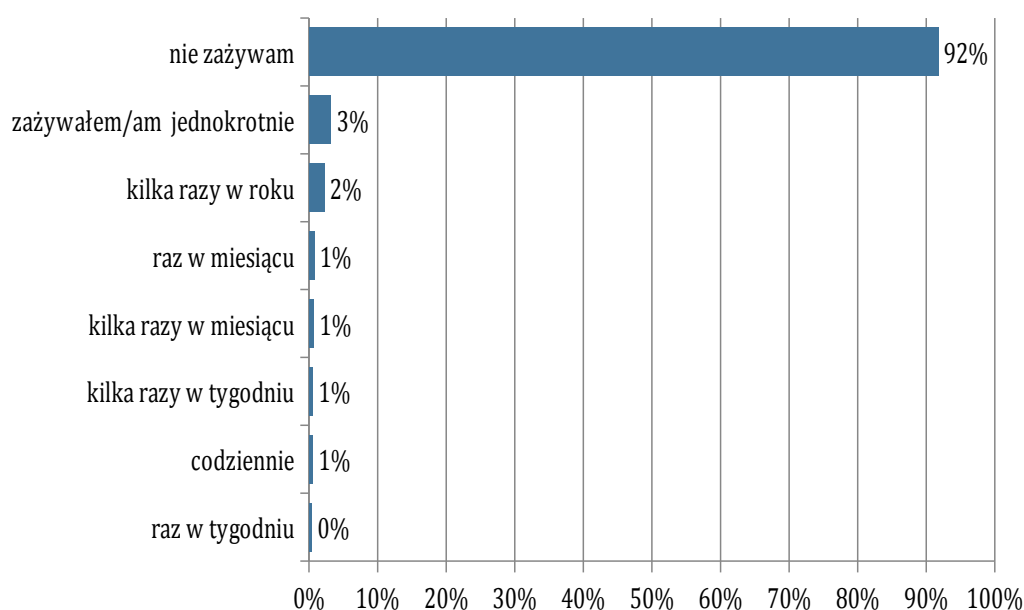
W przypadku problemów związanych z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami, większość młodych mieszkańców Siemianowic Śląskich zwróciłaby się o pomoc do rodziców/opiekunów (62%). Na drugim miejscu pod względem liczby wskazań znaleźli się koledzy/koleżanki (31%), natomiast na trzecim - psycholog/pedagog szkolny (29%). W dalszej kolejności wskazano rodzeństwo (19%), Telefon Zaufania (15%), nauczycieli (11%), Policję (7%) i księdza (5%). Tylko 9% ankietowanych stwierdziło, że nie wie, gdzie mogłoby uzyskać pomoc, natomiast co czwarty ankietowany przyznał, że w razie tego typu problemów radziłby sobie sam (24%). Wśród innych odpowiedzi uczniowie wskazywali na „przyjaciół”, „innych członków rodziny” oraz „odpowiedniego lekarza”.

Celem badań było zbadanie zasięgu zagrożeń społecznych, na które szczególnie narażona jest młodzież. Ankieta zawierała pytania dotyczące postaw i zachowań wobec problemu dostępu do narkotyków oraz dopalaczy.

Diagnoza przeprowadzona wśród dorosłych mieszkańców

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie miasta Siemianowice Śląskie wzięło udział 1 501 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety - stanowiły one 70% ogółu.

Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

Na podstawie odpowiedzi respondentów można stwierdzić, że najpopularniejszą substancją spożywaną przez mieszkańców miasta Siemianowice Śląskie jest marihuana - sięgnęło po nią 90 osób (74%). Na drugim miejscu pod tym względem znalazła się amfetamina (30 osób, tj. 25%), natomiast na trzecim kokaina (28 osób, tj. 23%).

W dalszej kolejności wskazano: mefedron lub ekstazy (26 osób, tj. 21%), LSD (24 osoby, tj. 20%), grzyby halucynogenne lub dopalacze (18 osób, tj. 15%), leki w celu odurzenia się (11 osób, tj. 9%), a także środki nasenne lub sterydy anaboliczne (9 osób, tj. 7%). Wśród 2% innych odpowiedzi zawarto m.in. : „heroinę”.

Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
marihuana	74%	90
amfetamina	25%	30
kokaina	23%	28
mefedron	21%	26
ekstazy	21%	26
LSD	20%	24
grzyby halucynogenne	15%	18
dopalacze	15%	18
leki w celu odurzania się	9%	11
środki nasenne	7%	9
sterydy anaboliczne	7%	9
inne	2%	3

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mieszkańcy, którzy wcześniej zadeklarowali spożywanie narkotyków, dopalaczy lub innych substancji psychoaktywnych zostali poproszeni również o określenie, czy doznali w związku z tym jakichś przykrych konsekwencji. Doświadczenia tego typu ma za sobą 37% ankietowanych, w tym 22% z nich doświadczyła problemów finansowych (27 osób), 14% osób - problemów ze zdrowiem (17 osób), 11% - problemów w pracy (13 osób), natomiast 7% osób miało wypadek lub doznało uszkodzenia ciała (9 osób). Wśród 4% innych odpowiedzi wskazano na „problemy psychiczne”, „problemy z bliskimi” oraz „problemy z ludźmi”.

Czy doznał/a Pan/i przykrych konsekwencji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nie doznałem/am żadnych konsekwencji	63%	78
problemy finansowe	22%	27
problemy ze zdrowiem	14%	17
problemy w pracy	11%	13
wypadek lub uszkodzenie ciała	7%	9
inne	4%	5

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Jak ocenia Pan/i swoją wiedzę na temat problemów związanych z używaniem niżej wymienionych substancji?

	1	2	3	4	5
papierosy	7%	5%	20%	30%	38%
e-papierosy	11%	11%	29%	24%	24%
alkohol	6%	6%	20%	29%	38%
narkotyki	12%	7%	25%	27%	29%
dopalacze	15%	10%	26%	24%	26%
papierosy	7%	5%	20%	30%	38%

1 - nie znam się

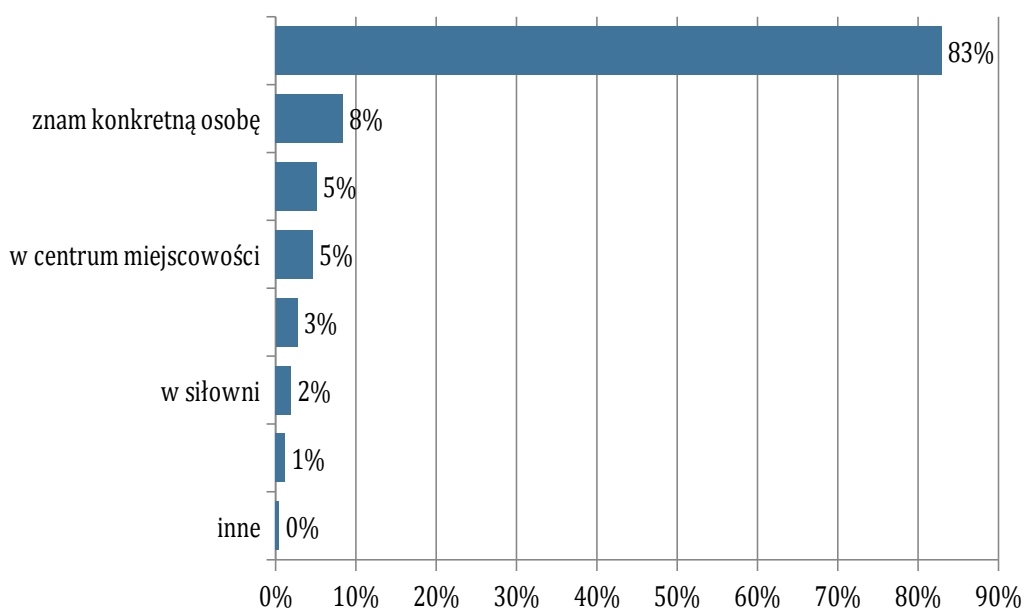
2 - raczej nie mam wiedzy na ten temat

3 - nie jestem pewien czy mam wystarczającą wiedzę

4 - posiadam dużą wiedzę

5 - posiadam bardzo dużą wiedzę

Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Informacje pozyskane z jednostek współpracujących:

a) Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich

Skala zjawiska związanego z narkomanią jak i substancjami psychoaktywnymi występującego na terenie Siemianowic Śląskich:

- przestępstwa stwierdzone 2019 r. - **68**,
- postępowania wszczęte 2019 r. - **46**,
- przestępstwa wykryte 2019 r. - **65**,

- przestępstwa stwierdzone 2020 r. - **68**,
- postępowania wszczęte 2020 r. - **74**,

- przestępstwa wykryte 2020 r. – **68**.

- przestępstwa stwierdzone 2021 r. - **71**,

- postępowania wszczęte 2021 r. - **50**,

- przestępstwa wykryte 2021 r. – **71**,

Najbardziej zagrożone grupy wiekowe:

- 0-17 (**1**)

- 18-30 (**38**)

- 31+ (**24**)

Miejsca, gdzie dochodzi do popełnienia przestępstw narkotykowych:

- najbardziej popularnymi narkotykami na terenie miasta są amfetamina, haszysz oraz marihuana. Do dystrybucji narkotyków dochodzi w miejscach wybranych przez dealerów lub osoby kupujące, są to np. Park Miejski, klatki schodowe, miejsca zamieszkania dealerów. Dopalacze można zakupić przez internet. Osoby zażywające narkotyki wywodzą się z całego przekroju naszego społeczeństwa.

Nowe zjawiska związane z narkotykami jak i substancjami psychoaktywnymi:

- od kilkunastu lat w Polsce obserwuje się znaczny wzrost problemów związanych ze zjawiskiem narkomanii. Problem dotyczy w głównej mierze młodych ludzi, wśród których bardzo szybko rozpowszechnia się eksperymentalne i okazjonalne używanie środków psychoaktywnych. Kilka lat temu pojawiła się również inna kategoria środków zmieniających świadomość młodych ludzi tzw. „dopalaczy”. Jest to problem zarówno dużych miast jak i wsi.

Wzorem lat ubiegłych KMP w Siemianowicach Śląskich nadal będzie kontynuować spotkania z dziećmi i młodzieżą w siemianowickich placówkach oświatowych oraz spotkań z pedagogami, dyrektorami szkół, podczas których przekazywane będą informacje dotyczące zagrożeń j. uzależnienia od narkotyków i alkoholu oraz od substancji psychoaktywnych. Do tego celu będzie używana walizka edukacyjna, która została zakupiona w 2020 r. z funduszu przeciwdziałania narkomanii.

b) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich

1. Ilość osób i rodzin, którym przyznano pomoc z uwagi na dysfunkcję związaną z problemem narkomanii:

- 2019 rok – 6 środowisk o liczbie osób w rodzinie 7, w tym 5 środowisk 1 osobowych i jedna rodzina 2 osobowa,

- 2020 rok – 5 środowisk o liczbie osób w rodzinie 7, w tym 3 środowiska 1 osobowe, 2 rodziny 2 osobowe.

- 2021 rok – 4 osobom z powodu uzależnienia od narkotyków udzielono pomocy.

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

c) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich

Zakres skali zjawiska związanego z narkotykami jak i substancjami psychoaktywnymi występującego na terenie Siemianowic Śląskich w 2019 roku, wyniósł mniej niż 1% w stosunku do sumy wszystkich

osób korzystających z pomocy świadczonej przez OIK. W 2019 roku 546 osób korzystało z pomocy Ośrodka, natomiast 3 osobom udzielono konsultacji z uwagi na problem z uzależnieniem od narkotyków bądź substancji psychoaktywnych oraz dysfunkcji związanych z narkotykami. W 2020 roku podobnie jak rok wcześniej zakres skali zjawiska wyniósł mniej niż 1%. 412 osób skorzystało z pomocy oferowanej przez OIK, w tym cztery osoby uzyskały pomoc z uwagi na uzależnienie bądź współuzależnienie od narkotyków lub substancji psychoaktywnych. W 2021 roku z pomocy Ośrodka skorzystało 499 osób w tym 1 z problemem uzależnienia od narkotyków.

d) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 1 w Siemianowicach Śląskich

W latach 2019 – 2020 w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Siemianowicach Śląskich miały miejsce 3 zdarzenia związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych przez wychowanków. W 2021 roku nie miały miejsca zdarzenia związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych przez naszych wychowanków. Każda zażywana przez małoletnich substancja nieznanego pochodzenia powoduje destrukcyjne nieodwracalne skutki w organizmie młodego człowieka. Ogromne znaczenie ma tu profilaktyka w życiu młodych ludzi i edukacja dzieci, rodziców, nauczycieli oraz profesjonalna pomoc specjalistyczna w poradniach leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży.

e) Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich

Zakład przez cały czas oferuje pomoc osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych.

W 2019 roku leczyło się 43 pacjentów,

w 2020 roku leczyło się 32 pacjentów,

w 2021 roku leczyło się 62 pacjentów.

Podstawowym modelem leczenia osób uzależnionych od środków psychoaktywnych stanowią ośrodki zamknięte. Pacjenci którzy leczą się w tutejszym Zakładzie mogą to robić ambulatoryjnie ponieważ stopień zaawansowania uzależnienia nie jest wysoki.

f) Szpital Miejski Siemianowice Śląskie Sp. z o.o

W ostatnich latach obserwuje się znaczny spadek przypadków wymagających pomocy medycznej w Centralnej Izbie Przyjęć oraz oddziałach Szpitala Miejskiego w Siemianowicach Śląskich związanej z nadużywaniem substancji narkotycznych i psychoaktywnych.

W latach 2019-2021 stwierdzono:

2019 rok – 7 przypadków hospitalizacji z powodu zatrucia, w tym 1 tylko związany z pochodnymi opioidowymi: 6 przypadków to zatrucia benzodwuzepinami, lekami neuroleptycznymi lub przeciwdepresyjnymi.

2020 rok – 3 przypadki hospitalizacji z powodu zatrucia, w tym tylko 1 związany z pochodnymi opioidowymi: 2 przypadki to zatrucia lekami neuroleptycznymi i przeciwdepresyjnymi.

2021 rok – 5 przypadków hospitalizacji z powodu nadużywania substancji narkotycznych i psychoaktywnych.

W tym czasie w Centralnej Izbie Przyjęć udzielono świadczeń medycznych: 3 pacjentom w 2019 roku, 3 pacjentom w 2020 roku oraz 3 pacjentom w 2021 roku.

Zdiagnozowane obszary problemowe

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy wyodrębniono poniższe obszary problemowe, na których koncentrować się będą działania ujęte w Programie.

Obszar problemowy 1

Kontakt dzieci i młodzieży z narkotykami oraz osobami zażywającymi narkotyki i dopalacze w Siemianowicach Śląskich.

Obszar problemowy 2

Niewielka wiedza społeczeństwa na temat szkód zdrowotnych i społecznych stosowania narkotyków, środków psychoaktywnych.

Obszar problemowy 3

Niewystarczająca świadomość społeczeństwa na temat możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień od narkotyków i środków psychoaktywnych.

Obszar problemowy 4

Obniżający się wiek inicjacji narkotykowej, w tym środków psychoaktywnych „dopalaczy”.

Wymienione obszary problemowe są zbieżne z dotychczas podejmowanymi działaniami w zakresie przeciwdziałania narkomanii wśród mieszkańców Siemianowic Śląskich i stanowią ich kontynuację. Cele Programu są spójne z zapisami aktów prawnych dotyczących problemu narkomanii w Polsce. Ponadto konieczność realizacji działań w obszarze profilaktyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży wynika z badań będących częścią diagnozy do Programu.

Rozdział VIII Adresaci Programu

1. Dzieci i młodzież;
2. Rodzice, opiekunowie, wychowawcy;
3. Osoby zażywające narkotyki w sposób szkodliwy;
4. Osoby uzależnione od narkotyków;
5. Rodziny osób uzależnionych;
6. Kadra Pedagogiczna siemianowickich szkół;
7. Pracownicy służb, instytucji oraz członkowie organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień;
8. Mieszkańcy Siemianowic Śląskich.

Rozdział IX Główne czynniki wspierające realizację zadań programu

1. Środki finansowe wyodrębnione na ten cel w budżecie miasta;
2. Możliwość dotarcia do dzieci i młodzieży za pośrednictwem szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych, świetlic;
3. Kadra pedagogiczna i psychologiczna nastawiona na wzmacnianie umiejętności społecznych uczniów;
4. Świadomość mieszkańców Siemianowic Śląskich dotycząca niebezpieczeństw płynących z używania środków psychoaktywnych;
5. Wzrost zainteresowania społeczeństwa zdrowym stylem życia – wolnym od nałogów wynikający z realizacji programów promocji zdrowia, kampanii społecznych i edukacyjnych;
6. Współpraca organizacji pozarządowych z innymi jednostkami odpowiedzialnymi za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii i objęcie programami profilaktycznymi dzieci i młodzieży w celach zmniejszenia szkód społecznych i zdrowotnych powstałych w wyniku uzależnień.

Rozdział X Cele Programu

CEL GŁÓWNY:

Ograniczenie zażywania narkotyków, substancji psychoaktywnych oraz ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych w Siemianowicach Śląskich.

Cele szczegółowe:

1. Systematyczne i rzetelne dostarczanie fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienie na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy.
2. Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązanie współpracy z różnymi instytucjami, stowarzyszeniami oraz organizacjami społecznymi w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej, zmierzających do modyfikowania stylu życia, propagowania zdrowia psychicznego, kondycji fizycznej, zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
3. Wypracowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację nowoczesnych programów profilaktycznych.
4. Organizowanie alternatywnych miejsc spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.
5. Stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych adekwatnych do istniejącej na terenie miasta skali potencjalnego zagrożenia narkomanią w celu wyeliminowania lub przynajmniej redukcji czynników prowadzących do uzależnienia.

Rozdział XI Zadania Programu

Zadanie I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

Sposób realizacji:

1. Wspieranie działalności Samodzielnego Publicznego Zakładu Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, do zadań którego należy m.in udzielanie informacji i pomocy rodzinom zagrożonym i dotkniętym problemem narkomanii.
2. Zapewnienie wsparcia i pomocy psychologicznej osobom uzależnionym, zagrożonym uzależnieniem oraz członkom ich rodzin.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami udzielającymi pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
4. Kierowanie osób realizujących zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na szkolenia (terapeuci, grupy zawodowe profesjonalnie zajmujące się problematyką narkomanii, nauczyciele, pedagodzy, policjanci), jak również udział w konferencjach, sympozach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących z osobami dotkniętymi problemami narkotykowymi.
5. Rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych nt. przeciwdziałania narkomanii.

Osiągnięcie celu Zadania I badane będzie przy pomocy następujących wskaźników:

- a) dostępność specjalnej pomocy, określana m.in. liczbą osób, które skorzystały z oferowanej pomocy – wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1 i 3;
- b) liczba osób korzystająca z różnych form pomocy - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1, 2 i 3.

Zadanie II

Udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej służącej upowszechnianiu informacji o tematyce zjawisk patologii społecznych i możliwości uzyskania pomocy.
2. Współpraca z Miejską Komendą Policji w Siemianowicach Śląskich w sprawach związanych z przeciwdziałaniem rozprowadzania narkotyków wśród dzieci i młodzieży jak również, w zakresie skutecznego reagowania w przypadkach naruszania prawa i porządku publicznego.
3. Upowszechnianie wiedzy o możliwościach i procedurze administracyjno - prawnej kierowania osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych na leczenie odwykowe.

Osiągnięcie celu Zadania II badane będzie przy pomocy następujących wskaźników:

- a) liczba podmiotów prowadzących programy i przedsięwzięcia profilaktyczne oraz działania informacyjne, edukacyjne i środowiskowe – wskaźnik osiągnięcia celu o którym mowa w pkt 1;
- b) liczba podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii – wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1 i 2;
- c) liczba osób biorących udział w podjętych działaniach mających na celu przeciwdziałanie narkomanii – wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1 i 2;
- d) liczba pacjentów zobowiązanych do leczenia odwykowego – wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 3.

Zadanie III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań pozalekcyjnych, programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Sposób realizacji:

1. Edukacja publiczna w postaci ulotek i broszur na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.
2. Udział w kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniem.
3. Dofinansowanie programów edukacyjnych i profilaktycznych podejmowanych przez podmioty wymienione w art. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
4. Organizowanie spotkań z osobami mogącymi dać świadectwo swoich własnych traumatycznych przeżyć związanych z uzależnieniem narkotykowym oraz ze znanymi postaciami cieszącymi się powszechnym szacunkiem i autorytetem, których stanowisko wobec stosowania narkotyków i innych używek jest wyważone i racjonalne.
5. Promowanie alternatywnych form aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez inicjowanie i organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.
6. Podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat szkodliwości środków psychoaktywnych a także możliwościach zapobiegania temu zjawisku.
7. Upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i przeciwdziałania narkomanii.

Osiągnięcie celu Zadania III badane będzie przy pomocy następujących wskaźników:

- a) liczba podmiotów prowadzących programy i przedsięwzięcia profilaktyczne oraz działania informacyjne, edukacyjne i środowiskowe – wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7;
- b) liczba osób uczestniczących w programach i przedsięwzięciach profilaktycznych, działaniach informacyjnych, edukacyjnych i środowiskowych - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7.

Zadanie IV

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi podejmującymi działania mające na celu rozwiązywanie problemów narkomanii, m.in. poprzez udzielanie im pomocy finansowej dla stworzenia właściwych warunków lokalowych, sanitarnych oraz sprzętowych do prowadzenia tej działalności.
2. Wspieranie i dofinansowanie organizacji lokalnych, imprez artystycznych dla społeczności gminy, mających wyraźne odniesienie do profilaktyki narkotykowej.

Osiągnięcie celu Zadania IV badane będzie przy pomocy następujących wskaźników:

- a) liczba podmiotów wspartych finansowo i rzeczowo przy realizacji działań – wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1 i 2;

Zadanie V

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich, a w szczególności z pracownikami socjalnymi mającymi kontakt z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od narkotyków.
2. Świadczenie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym w myśl art. 7 pkt. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej - udzielanie pomocy przy odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez udział w spotkaniach, rozmowach wspierających itp.

Zadanie V badane będzie przy pomocy następujących wskaźników:

- a) liczba osób uzależnionych i ich rodzin objętych wsparciem socjalnym pomocą społeczną,
- b) liczba osób uczestniczących w spotkaniach.

Rozdział XII Realizatorzy Programu

Prawidłowa realizacja programu jest możliwa przy współpracy wszystkich środowisk, które mają styczność z problemem narkomanii. W Siemianowicach Śląskich podmiotami, które uczestniczą w realizacji Programu są:

- Urząd Miasta Siemianowice Śląskie,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Placówki oświatowe, szkoły,
- Placówka Opiekuńczo Wychowawcza nr 1
- Straż Miejska

Rozdział XIII UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE.

Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich przyjął w ramach kontraktu z NFZ oraz umowy z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w ramach Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych następujących pacjentów:

- 57 osób uzależnionych od gier hazardowych, w tym 13 ze współistniejącym uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, w tym 6 kobiet,
- 75 osób uzależnionych od zachowań seksualnych, w tym 13 ze współistniejącym uzależnieniem od substancji psychoaktywnych,
- 2 osoby uzależnione od pracy, w tym 1 kobieta,
- 6 osób uzależnionych od zakupów, w tym 6 kobiet,
- 10 osób uzależnionych od korzystania z nowych technologii (infoholicy), w tym 2 kobiety,
- 5 osób uzależnionych od zaciągania kredytów, w tym 2 kobiety,
- 1 osoba uzależniona od jazdy samochodem,
- 52 osoby będące członkami rodzin osób uzależnionych behawioralnie (partnerzy/małżonkowie oraz dorosłe dzieci)

łącznie 208 osób, część z nich to mieszkańcy Siemianowic Śląskich, 99% z nich to mieszkańcy naszego województwa.

a) Uzależnienie od urządzeń elektronicznych i internetu

- odsetek uczniów deklarujących korzystanie z urządzeń elektronicznych codziennie - 94%,
- odsetek uczniów deklarujących korzystanie z urządzeń elektronicznych powyżej 6 godzin dziennie – 66%,
- odsetek uczniów bardzo często nie śpiących w nocy z powodu korzystania z urządzeń elektronicznych - 16%
- odsetek uczniów deklarujących doznanie cyberprzemocy – 50%.

Częstotliwość korzystania z urządzeń elektronicznych

Z urządzeń elektronicznych korzystają prawie wszyscy młodzi mieszkańcy Miasta (99%). Bardzo duże ilości czasu, tj. powyżej 6 godzin dziennie, poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych 66% uczniów, w tym 28% osób korzysta z nich powyżej 10 godzin. Do kłamania w celu ukrycia prawdziwej ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych przyznało się 40% badanych, w tym 6% robiło to bardzo często. Warto mieć na uwadze odpowiedzi respondentów na temat ich doświadczeń związanych z korzystaniem z urządzeń elektronicznych - wyniki są dosyć niepokojące: próbuje bezskutecznie ograniczyć czas spędzany na korzystaniu z urządzeń elektronicznych bardzo często 8% badanych, najbliższe osoby zarzucają zbyt częste spędzanie czasu na korzystaniu z urządzeń elektronicznych bardzo często 13% badanych, a późno w nocy nie śpi, bo korzysta z urządzeń elektronicznych bardzo często 16% uczniów.

b) Cyberprzemoc

Z przeprowadzonego wśród uczniów z miasta Siemianowice Śląskie badania, wyłania się obraz znacznej części respondentów deklarujących doświadczenie cyberprzemocy. Doznanie tego typu problemu zadeklarował co drugi uczeń (50%). Najczęściej doznawanym rodzajem cyberprzemocy okazało się wyzywanie (40%), natomiast na drugim miejscu pod tym względem znalazło się ośmieszanie/poniżanie (26%). Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 27% badanych, spośród których najczęściej stosowanym rodzajem cyberprzemocy było wyzywanie (23%).

c) Gry hazardowe.

- odsetek uczniów, którzy grali w gry na pieniądze - 36% ,
- odsetek uczniów grających w gry na pieniądze częściej niż 11 razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy – 10%.

Skala grania w gry na pieniądze

Badanie ankietowe pokazało, że bezpośredni kontakt z grami na pieniądze miał co trzeci uczeń (36%). Zdecydowana większość uczniów grała w nie do 5 razy (37% spośród tych, którzy grali w gry na pieniądze), natomiast częściej niż 11 razy grało w nie 10% uczniów (spośród tych, którzy grali w gry na pieniądze). Poważnych problemów w związku z graniem w gry za pieniądze doświadczyło 6% uczniów (spośród tych, którzy grali w gry na pieniądze).

Rozdział XIV Monitoring i ewaluacja Programu.

Koordynatorem realizacji zadań Programu jest Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie wraz z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich. Działania monitorujące będą podejmowane na bieżąco, obejmując stałą obserwację oraz kontrolę podejmowanych działań wynikających z miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

w Siemianowicach Śląskich.

Raz w roku sporządzany jest raport z działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich oraz z realizacji zadań zawartych w Programie.

Corocznie przekazywane są sprawozdania: z działalności samorządów gminnych z zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Warszawie.

Rozdział XV Postanowienia końcowe.

1. Przekazanie zadań do realizacji innym komórkom Urzędu Miasta lub miejskim jednostkom organizacyjnym następuje przez zmianę dysponenta środków.
2. Dotacje dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych na zadania związane z profilaktyką uzależnień przyznawane są w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.)
3. Wynagrodzenie dla członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniach Komisji wynosi 100 złotych za jedno posiedzenie.
4. Wynagrodzenie dla członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniach Zespołu Opiniodawczego przyjmującego strony zgłoszone do leczenia przymusowego wynosi 100 złotych za jedno posiedzenie.
5. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji wypłacane jest miesięcznie na podstawie listy obecności, stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji. Członkowie Komisji nieobecni na posiedzeniach Komisji nie otrzymują wynagrodzenia.
6. Powoływanie, odwoływanie członków oraz tryb pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich ujęty jest w Regulaminie przyjętym Zarządzeniem nr 1610/2020 Prezydenta Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 6 listopada 2020 roku. Realizacja zadań Programu jest finansowana ze środków pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Plan wydatków związanych z realizacją Programu na lata 2022 - 2024 zostanie określony w Uchwałach budżetowych w latach 2022 – 2024.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. Z 2021 r. poz 1119 z późn. zm.) oraz art. 10. ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) Rada Miasta Siemianowic Śląskich zobowiązana jest uchwalić Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, na podstawie którego będą realizowane zadania własne Gminy związane z profilaktyką uzależnień. Projekt Programu został opracowany przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie w porozumieniu z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich.

Realizacja Programu odbywa się ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Plan wydatków na 2021 r. wynosił 1.300.000,00 zł, na 2022 r. 1.300.000,00 zł. Klasyfikacja budżetowa: 851.85154.